

PERŽVALGA.

— „Poslednija Isviestija“ garsina Kauno gubernatoriaus paslaptą cirkuliorių į ispravnikus, kur nurodo, jog atsirado daugybė atsišaukimų valdžios užtarėjų, kur ragina mušti valdžios priešininkus ir žydus. Gubernatorius liepia tokius atsišaukimus naikinti, kadangi jie sukelia maištus. Kaip negerai, taip negerai. Pats išleidžia ir vėl pats turi gaudyt.

— Kauno gubernatorius išleido atsišaukimus į žemesnius urėdininkus, kur nurodo, jog paskutiniuose laikuose pasirodė daugybė kiniečių pardavinėjančių visokius mažmožius. „Jų pasirodymas nors ir neduoda ganėtinai pamato tvirtinti, jog jie Japonų špiegai, bet visgi yra nuožvalga juo labiau, kad jie matomai susideda su žydais“. Pasiremiant tuo, gubernatorius liepia sekiot paskui tokius kiniečius ir apie viską pranešti. Gabumas masoliškų viršininkų neišpasakytas. Viską mato! Kad tik neimtų šaudyti tuos japonus, kaip Rozestvenskis Vokietijos pakraščiuose.

— Iš laikraščių pranešimų matyti, jog Maskolijoje virte verda. Pakilo žmonės visuose pakraščiuose, idant nuversti caro jurgą. Jau neina nužeminti prašyti mylistų, tik su ginklu reikalauja savo tiesų. Ir be abejonės netoli tas momentas, kada sostas grius ir sutruks pančiai, ką iki šiol varžė žmonių liuosybę. Tokiam tas momente, nereik ir mums snausti, kuriems dar kiek rūpi mūsų tėvynės liuosybė. Ant nelaimės Amerikos lietuvių karštis rodos praėjo. Aukų kas kart mažiau plaukia. Nagi, nyrai, pasistengkim! Kad netik skatiku paremtum, bet reikalui atėjus ir kraują butu me gatavi pralieti už savo tėvynę.

— Net kitataučiai šiam kraš-

te atjaučią reikalą šelpimo pinigais kovotojų už laisvę Rusijoje. Sekretorius Lupulov ir kasierius Ingerman Rusų Social-Demokratų Partijos New York'e garsina, jog jiems prišįsta revoliucijos reikalams iki 26 Birželio \$3 251.94.

— „Kova“ praneša, jog „Mokslo Draugystės“ liekanas tapo paskirstytos tokiu būdu: \$16.66 Liet. Soc. Part. Am., \$16.67 Sus. L. L. ir \$16.67 revoliucijai — viso \$50.00. Pinigai pasiūsti išdininkams tų institucijų.

— Lenkiškas laikraštis „Ogonyo“ sako, jog P. Vyšinski, Ant. Smetona ir Jakštys padavė valdžiai prašymą, kad daleistų išleisti Vilniuj du savaitinius lietuviškus laikraščius.

— Vilniuj užsidėjo kompanija išleidimo lietuviškų knygų po vardu „Aušra“. Komponai: J. Jablorskis, A. Smetona ir J. Vileišis.

— „Žvaigždė“ N26 nori darodėti, kad ant S. L. R. K. A. seimo buvo valia įeiti, kas norėjo. Mat buvo pora visai neprigulintų prie Susivienijimo. Nėra dyvų. Kunigai jūg gali dalyvauti seime kaipo delegatai nuo parapijų. Toliaus giriasi, kad per prakalbas buvo „net paties Šliupo sunus“. Ir nieks nieko nesakė! Ar da ne liberalai?

— Shenandoryj pakliuvo užgotų trys lietuviai urėdininkai užėmimą kyšių. Du iš jų užėmė urėdus ir mūsų tautiškoje organizacijoje: Birštonas buvo kasos globėju ir provos komisijos sąnariu Tautiško Susiv., Lauraitis buvo viceprezidentu katalikiškojo. Trečiasis J. Birštonas buvo nepriegulmingas, su lietuviais menkai susidėjo. Trys lietuviai urėdininkai ir visi trys plėšikai. Liudna net pamislyti.

— Amerikos lietuvius gerai charakterizuoja šis atsitikimas. Plymonthe, Pa. buvo parapijos piknikas. Viens vaikas

pakišo kitam koją bešokant. Tas davė per ausį. Šubėgo abiejų šalininkai. Išžodžia vo. Paskui vieni kitus apskundė pas vaitą. Vaitas padarė teizybę: paėmė duoklę ir paleido.

— Vidaus dalykų ministerijos paaiškinimai apie tai, kaip turi būti pritaikomas caro įsakymas (ukazas) nuo 17 balandžio apie liuosybę tikėjimo parodo, kad teip, kaip ir pirma, yra užginta vadinamai „atskalunyste“ (raskol) publiškos jos apeigos, buk surištos su pavojum dorai ir visuomenės ramumui, niekinimas įstatymų, pvz. nenoras pildyti kariumeniškų pareigų, neklaužadumas prieš valdžią ir „klaidinimas“ iš pravoslavijos. Toki nuodėmingi darbai po senovei turi but persekiojami baudos keliais. Prigulinti prie starovierų ir sektantų gali gaut valstybinę ir draugijinę tarnystę, lygiai su kitais. Bet išleistos kaikuriose gubernijose tiesos varžančios starovierus ir sektantus galinčios buti užlaikomos iš labai svarbių priežasčių ir per vidaus ministerijos nusprendimą. Ant galo, jeigu valdžia staisina bus „atskalunas“, tai jo pagelbininkas turis but pravoslavas.

Isz Lietuvos.

Skapiškis (demonstracija) 18 balandžio antrą dieną Velykų čia buvo demonstracija. Pabaigoje pirmos val. oratorius, pasilipęs ant lipynių, vedančių į šventorių, pradėjo kalbą apie šiandienišką surėdymą Rusijos, nurodinėdamas ant kraugeriškų darbų caro ir ponų valdžios paskutiniame laike. Vietinis urėdininkas, pamatęs minią žmonių klausančių oratoriaus, atsitraukė. Paskui netrukus vėl atėjo, apžiūrėjo demonstrantus, ir atsitraukė. Po kalbos, oratorius išsitraukė atsišaukimų, minia pamačius juos,

kaip išalkusi puolė reikalauti: „Man, man „ponuli““. Po atsišaukimo ant minios pasirodė raudonas vėluks. Trumpai paaiškinta prasnė vėluks ir šventė į gegužės. Oratorius paprašė minią eiti ant rinkos. Visi sutiko. Čia dar kelios kalbos. Augštai plevėsavo raudonas vėluks. Žmonės lindo kits per kitą prie vėluks, norėdami girdėti dar ką nors, apie savo vargus. Šauksmai: „Šalin karę! Šalin caro valdžią! Tegyvuoja žmonių valdžia! Tegyvuoja socializmas“, sklydo kelis kartus per visą miestelį.

Ant galo oratorius pranešė, kad demonstracija pasibaigė. Niekas nenorėjo klausyti, sekė paskui oratorių, prašydami jo proklamacijų. Žalpas iš revolverių privertė moteris ir bijančius prasiskirstyti. Demonstracija tęsėsi suviršum 1½ valandos.

Anykščiai. Velykų naktį išplatinti atsišaukimai ir padaryta manifestacija mūsų vietinės organizacijos ir žydėlių. Nesusipratęsijie baisiai bijojo, kad neardytų bažnyčios. Vietinis pristovas, baisiai persigandęs visiems įkalbinėja, kad antrą vieną velykų bus demonstracija, norėdamas nusiraminti. Išplatinta keliolika šimtų atsišaukimų: „Reikalavimai Lietuvių Socialdemokratų“.

Kupiškis. Vietinis klebonas ir žemiečių viršininkas pakvietė į Kupiškį kareivius per velykas, bijodami, kad nebutų demonstracijų ir sukilimų. Iš viso atgabeno kareivių apie 80, iš kurių pusę išsiuntė į Subačius. Žmonės labai sujudinti. Viena žydų organizacija velykų naktį, drauge su lietuviiais darė manifestaciją.

Troškunai. Laike velykų iš varpnyčios buvo išmėtyti atsišaukimai: „Karan pašauktiems darbininkams ir kaimiečiams“. Žmonės, kaip išalkę puolė ant jų. Tie, kuriems

neteko, reikalavo nuo kitų, kad tik pamatyti apie ką ten rašo. Kaip girdima, kad vietinis urėdininkas sustatė protokolą ant klebono, kad jis prileidęs iš varpininčios mesti atsišaukimus.

Liet. Soc.-Dem. Partijos

Atsišaukimai.

Jaunieji draugai!

Iš upelių kraujo, pralietojo Tolymuose Rytuose iš nebepakeliamo vargo prislėgusio ir mūsų brolius caro armijoj ir mūsų brolius čia Lietuvoj užaugo žmonių širdyse didelis kerštas prieš despotų valdžią. Šiandien jau niekas nebedrįs pasakyti, kad dar viena valdžios šunystė bus jai teippat dovanota, kaip šimtai ankščiau padarytų. Gal greitai žadamoji buti mobilizacija sutrauks mūsų vyrus į būrius tikrai tam, kad lengviaus būtų jiems vienu kartu sukilti prieš žmonių skriaudėjus ir vienu kartu iššluoti iš mūsų krašto visą tą purvą, kuriuo užpylė mūsų gyvenimą valdžios policija, valdžios mokyklos, visos valdžios įstaigos žmonėms varginti. Gal maisto liepsna, vienoj vietoj atsiradus, apžios visą Rusiją ir sudegins pelenuosna senybinę politiška tvarką. Ne šiandien, tai ryto laukiami yra svarbūs atsitikimai; todėl privalom savę pasiklausti, kasgi mums, jaunumenei, dabar dar ryti? Męs išėję iš žmonių, iš mitę jų vargu ir šviesų iš jų tamsumo, privalome atminti, kad esam žmonių skolininkais ir tuokart, kada Lietuvos liaudis rengias stoti kovon už politiška laisvę, nepridera jaunumenei valdžios įbruktasias knygas vartyti. Reikia ir mums prie jos prisidėti, jai kiek imanant padėti.

Bet ką įstengsim valdžiai padaryt, budami patys mazi, silpni skaičium ir susipratimu? Męs galim balsu jai prie visų

pasakyt, kad ji uždrebina jaunus mūsų dienas melagyste, apgavimu, prispaudimu. Caro valdžia įtaiso mums tokias mokyklas, kur mums prisieina slėpti savo jausmai, nors jie būtų gražiausi, slėpti savo mintis, nors jos būtų kuoteisingiausios. Mus verčia meluot, veidmainiaut, pataikauti, kęsti paniekinimą ir persekiojimą nuo tokių mokytojų, iš kurių didžiai daugumai tikra vieta — tai žandarais ir kalėjimo sargais buti. Dabartinė caro mokykla ne lavina, bet užmuša mūsų protą per prievartą stumdama mūsų mintis valdžiai tinkamą vaga bėgti; caro mokykla, vietoj iš vaiko auklėti šviesų, teisingą, savistovį mintyse ir darbuose žmogų laužo tas ypatybes pas mus suradus ir stengias paleisti svietan doriską ligonį. Su vergo palinkimais, tikusį vergų valstybėj gyventi.

Mums nereikia tokios mokyklos! Kada ima traškėti visokie jungai, uždėtieji caro valdžios ant žmogaus kuno ir dvasios, metas ir mums svietui priminti, kad ir męs kalėjime sėdime, kad ir mums laisvė reikalinga. Mums reikalinga tokia mokykla, kuri tik ne caro valdžiai, bet mūsų krašto žmonėms, būtų jų rankose, jų sutaisyta, jų prižiurima. Busimoj laisvoj Lietuvoj privalo buti laisva mokykla ir auklėti kraštui laisvus piliečius. Todėl, draugai ir draugės, pirmai pradžiai Senapilyje (Marijampolis) ir Šiauliuos pasidarius, jei lik juntame saavyje pakaitinai drąsumo ir noro šviesesnės ateities, susitarkim visi išvieno ir vienu kartu atsiskirkim valdžios mokyklas laukyti. Pakelkim šutvę prieš mūsų engėjus, kurie mūsų budeliais budami gauna už tą iš valdžios pagyrimą, ir paduokim mokyklų valdžiai šitokius reikalavimus:

1. Visos sąlygos, kuriomis varzomas mokinių įstojimas

mokyklosna (materijalinis cenzas, amžius, tikėjimas, tauta, vakansijų nebuvimas ir tt.) turi buti panaikintos.

2. Inspekcijos žandarminė priedermė turi buti panaikinta.

3. Tėvai ir globėjai turi tiesą atiduot mokinius gyventi, kur nori.

4. Mokiniai turi tiesą vaikščioti koncertuosna ir buti ant susirinkimų, kur svarstoma visumanės gyvenimo ir mokslo klausimai.

5. Mokiniai gali jūgties mokslo ir plėtojimos tikslu kuopelėsna, steigties biblijotekas, ir skaityti visą literaturą.

6. Visuose pedagogų posėdžiuose, kur svarstoma mokinių auklėjimo klausimas, turi tiesą dalyvauti mokinių tėvai ir globėjai, žariant gi apie elgimos beut kurio iš mokinių teismo posėdžiuose privalo dalyvauti atstovai pačių mokinių.

7. Mokslas turi but laisvai, be tendencijos išguldinėjamas.

8. Turi but kiekvienam leista, neprąšius tam tikro iš vyriausybės leidimo, steigti įvairios mokyklos.

9. Mokslas visose mokyklose turi buti dykai davinėjamas.

10. Neturtėliams mokiniams turi but suteikiamos įvairios lengvenybės (stipendijos, pašalpos).

11. Mokslo reikalai turi but vietinių gyventojų atstovų rankose.

12. Mokyklų mokytojai turi buti iš vietinių gyventojų.

13. Mokslas visose mokyklose turi buti išguldinėjamas prigimta vietinių gyventojų kalba.

14. Lietuvoje turi buti įsteigta tiek visokių vidurinių mokyklų (gimnazijų, realinių, techniškųjų, agronomiškųjų), kiek reikalinga bus visuomenės gyvenimui.

15. Vilniuje turi buti vėl įkurtas universitetas, kaipo didžioji Lietuvos mokykla.

16. Nė vienas mokinyš, kelias dėl šių reikalavimų šutvę

arba ją prilaikąs, negali buti iš mokyklos išvartytas, arba kitaip kaip nors pabaustas.

Draugai ir draugės! Dabar mums nevalia užmiršti, kad esame dalimi mūsų visuomenės, privalome rupintis jos rūpesčiais ir jos reikalus sau išaiškinti. Kad ir nieko tuo tarpu nemokėtumėm padaryti po mokyklas, mums be mokyklos yra plati darbu dirva. Mūsų laukia vasara pilna svarbių atsitikimų. Gal pasipriešinus sukurs visa Lietuva, ir dalgė artojai bus šįmet reikalinga ne šieną piauoti, bet varyti caro tarnūs iš mūsų krašto.

Sukilusiai miniai dažnai bus reikalinga tikras kovai keliai parodyt, ir gal ji kreipsis prie mūsų. Todėl iš anksto pasirupinkime gerai patįs suprasti, kas Lietuvai šiandien labiausio reikalinga, supratę privalom susitarti dirbti visi išvieno ir važiuoti kaiman pilna ir drąsia ranka sėti tarp žmonių šviesias mintis, šviesios ateities. Nesigailėkime darbo, revoliucijos sėklą berkim derlingon dirvon.

Kuopa Lietuvių Socijaldemokratiškos Jaunumenės.

Mossend, Škotija.

Antrą dieną velykų buvo balius Tėvynės Mylėtojų Draugystės kuopos. Po baliui, apmokėjus kaštus, atliko 1 sterlingas svaras, kuriuos nutarėm paaukauti reikalams Revoliucijos Rusijoj. Pinigus pasiunčiam į „Vienybės Lietuvniškų“ Redakciją, ir meldžiam pasiųsti Revoliucijos Šelpėjų Kasieriui. Daugelis mūsų brolių buvo labai priešingi baliui, sako, neisim nė vienas ant tų bedievių balius, bet kur apšviestiesni tai nėjo ant kriaučių, o atėjo ant musišchio, dėlto, kad kriaučiai darė balių savo naudai, tautiškų reikalų negirdėt kad kokį centą išmestų. Mūsų T.M.D. kuopa prieš balių išleido atsišaukimus į kitas drau-

gystes, kad ant tos dienos ne darytų baliaus, tai kriaučiai ir duonkečiai padarė du baliu ant savo naudos. Atsilankiusius ant mūsų baliaus apdovanojom knygute pasiskaitymui.

Darbai pas mus gana prastai eina, bet be darbo nedaug yra.

Lietuvos Artojas.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Revoliucija Maskolijoje.

Maištas Lodziuj uždegė revoliucijos liepsną po visą Maskoliją. Odesoje pakilo naminė karė: Straikieriai pastatė bari-kadas ir gynėsi nuo kazokų. Marininkai laivo Potemkin, užmušė savo viršininkus, kitus surišę išmetė ant kranto ir po to prisidėjo prie straikierių. Jie ištraukė greitai šaudančias kanuoles ir padėjo ginti bari-kadas. Ligonbučiai pripildyti šimtais sužeistų, gatvės paplū-kę kraujais. Marininkai val-dzios transporto, plaukianti iš Nikolajevo suėmė savo virši-ninkus, pats prisidėjo prie maištininkų laivo Potemkin. Caras tuojaus apšaukė karišką padėjimą. Maištininkai sude-gino centrališką geležinkelio stotį. Rygoje straikieriai ir ukininkai užpuolė ant kazokų ir keletą pašovė. Revelyj su-straikavo geležinkelio darbi-ninkai. Visos telegrafo ir tele-fono linijos tapo perkirstos. Ljepojuj sukilo prieš valdžią marininkai. Ant Kaukazo eina karė tarp armėnų ir totorių. Po visą Maskoliją žmonės de-gina dvarus. Valdžia nusimi-nus nežino ką daryti. Admiro-las Krugeris gavo tuojaus pa-liepinimą plaukt iš Sevastopolio malšinti maištininkus, Potem-kino ir dviejų torpėdinių, ku-rie prie jų prisidėjo. Tapo su-šaukta Peterburge roda nese-niai užsidedusios apsigynimo komisijos, kurios pirmsėdžiu yra didis kun. Nikolajus. Ro-davojosi iki vėlai nakčia. Bu-vo išreikšta baimė, kad kariu-

menė nevisada klausys, kada jiems lieps šaut revoliucijonie-rius.

Caras apšaukė mobilizaciją Kijevo, Peterburgo, Varšavos ir Maskvos apyribių. Iš viso tur pašaukti prie ginklo su višum 100 tukstančių žmonių. Kronštate marininkai teipgi pakėlė maištą, kuris vienok neilgai tęsėsi. Libavos mari-ninkai teipgi pasidavė. Odesoj kada atplankė laivynė maišti-ninkai pasidavė be šuvis. Ka-riškos tiesos apšauktos Sevas-topolyj, Nikolajeve ir Eriva-nijuj. Kaukazo gubernatoriui pavesta kariškos tiesos. Tos pačios ypatingos tiesos paves- admiralui Czuczniņe pakraš-čiuose Juodų Marių.

Kišineve kilo abelnas strai-kas. Žandarų generolas Černo-lucki buvo rastas negyvas jo namuose. Miestas užimtas ka-zokų. Kališij kazokai ataka-vojo su nagaikoms minią kuri rengė demonstraciją.

Vokietija nusiuntė Prancu-zijai savo atsakymą ant notos link Maroko nesutikimo. Bue-low sako, kad Prancuzija ne-turitiesos reikalauti nuo vokie-čių aprubežiavimo konferen-cijos klausimo. Prancuzija pa-gal jų reikalavimą tur pir-miausiai sutikt ant konferen-cijos. Tada tik bus galima tar-tis apie reikalą. Apie karę kancleris pasakė tiek, kad Vokietija jos visai nenorint, kiteip nešauktų konferencijos. Vokiečių notą perdavė pirmsėdžiui Ruvier vokiečių pa-siuntinys Radalin. Nota esant ramiai nutaisyta. Augštesni Prancuzijos urėduinkai išreiš-kė nuomonę, jog klausimas bus išrištas ramiai.

Švedija. parlamentas pa-skyrė dvi nepaprastas komisi-jas, kurioms pavesta apšvars-tyti klausimas atsiskyrimo Novegijos. Senato komisija su-sideda iš 9 valdzios priešini-kų ir 3 šalininkų, žemesniojo buto komisija iš 5 valdzios už-tarėjų ir dviejų priešininkų.

Laike kalbų buvo daug užsi-puolimų ant Norvegijos pasi-elgimo ir ant Švedijos kabine-to. Didžiama kalbėtojų išsireiškė, jog susitaikymas su Nor-vegija prie tokių sanlygų nėra galimas. Jeigu Švedija nusilei-stų, tai ji užsitrauktų ant savęs visos Europos panieką. Val-danti kliasa ugne spjaudė kaip ant Norvegų, teip ir ant Švedų karaliaus Oscar už jo ramų atsiliepinimą į parlamentą. Bar-nas Kennedy pasakė, kad jei-gu karalius teip mano, kaip rašo, tai jis gal netekti dviejų karunų". Laikraščiai drąsiau išsireiškia už karę.

Londono oficiališkį rateliai užimti klausimu apie naują viešpatysčių kombinaciją. An-glija žada patraukti Prancuzi-ją prie ryšio su Japonija. Kai-po patvirtinimo to naujo susi-rišimo nurodo faktą, jog Pran-cuzija pašaukė iš tolymų rytų savo laivus, palikę tik menkus apgynimui pakraščių. Prieš sumušimą maskolių laivynės buvo baimė, kad Togo gali bombarduoti Prancuzų kolio-nijų pakraščius. Matomai da-lyj pavojus išnyko. Anglija teipgi pašaukė savo laivus na-mon iš Kinų marių. Dabarti-nis Prancuzijos ministerių pirmsėdis visados buvo prieš-ininku susirišimo prancuzų su Maskolija dėl to kad jis atsi-ėjo Prancuzijai labai brangiai. Jo nuomonėje Prancuzija turi jungtis su tokioms šalimis iš kurių galėtų būti nauda Pran-cuzijos finansams.

KARĖ.

Maskolijos su Japonija.

Padėjimas maskolių ant ka-rės lauko baugina maskolių. Japonai išsitiesė per keletą šimtų mylių ir stumia masko-lius po truputį pirmyn. Skrid-lovas išsireiškė rėporterui, kad jo nuomonėj maskolių padėji-mas yra pavojingas, bet netiki kad japonai bandytų nukirsti

Vladivostoką. Generolas Grip-penberg, kuris buvo atšauktas iš Mandžurijos už neklausymą Kuropatkino dabar paskirtas kavalerijos inspektorium. Ma-skoliai daugiaus pasitiki ant greito pertraukimo ir sutaikos, negu ant karės. Washingtono diplomatai skelbia, jog tary-bos apie karės pertraukimą ei-na pirmyn, kad pats Ojama su Linevičium padarys sutartį apie pertrauką ir tada busent paskirti plenipotentai abiejų pusių. Mandžurijoj prasidėjo lytys, teip kad priešininkai galėtų padaryti pertrauką ant tulo laiko. Ojamos tiesysis sparnas pasislinko priešai Aia-lungehen.

Netoli Singapuro maskolių laivas Terek pagavo danų lai-vą Princeso Marie ir nuskan-dino, kadangi vežęs tavorus į Japoniją.

Isz Amerikos.

Kruvni pinigai.

Botono miesto roda priėmė dovaną Carnegie'o \$400,000, ant pastatymo pirklystės mo-kyklos. Rodininkas išsireiškęs priešai priėmimą dovanos, pa-sakė, jog Carnegie'o pinigai yra kruvini.

Nori sustabdyt priešą.

Kansaso ukėtai surengė kon-ferenciją įvedimui atsakančių reformų. Ant konferencijos pakviestas Bostono advokatas Lawson, kuris veda karę prie-šai trustus ir abelnai priešai didžturčių nedorą biznį. Law-sonui pranešė, jog piniguačiai nutarė sustabdyti Lawson, kaip tik jis atsieks New Yorko val-stiją. Už tai turėjo apsirinkti kelią per Kanadą.

Prisudijo pabučiuot pačią.

George Lindsay Brooklyne buvo pačios apskūstas į sudą už apleidimą jos ir kudikio. Dekretas buvo toks: „Aš pa-skiriu tay praleisti vieną dieną ant nedėlios Prospect Parke ar

ant Coney Island, toliaus, Lindsay, tu turi pabučiuoti pačią sykį ant dienos. Teipgi turėtum vieną kart ant nedėlios dovanot jai zolynų bukieta. Ir mokėti \$6,00 ant nedėlios".

Turtinga vargdienė.

Moteriškė Murray New Yorke mirė iš bado, turėdama \$15,000 dolerių bankoj. Kvitais rado lovoj po šieniku. Daktarai pripažino, jog moteriškės liga paeina nuo bado, nors turejo ištekliaus pasigaminti ką tik norėjo.

Patikėjo, pranašui.

Lioux Fals, S. D., tulas Hendrick pradėjo skelbti, jog jam apsireiškė Dievas ir pasakė, jog aplinkiniai žmonės gaus atleidimą griekų, jie iškeliaus ant kokio laiko į Afriką. Daugelis farmerių iškeliauvo. Dabar prašo gyvu Dievu likusių ant vietos kaimynų, kad atsiųstų pinigų ant kelio vaziuoti atgal. Pranašasgi išvedęs ant pustynės apleido aveles. Jis teipgi pranašavo, jog miestą Chicago praris žemė.

Susiuvo širdį.

Sunkią operaciją turėjo nukentėti Canullo Detano New Yorke. Lazdos smugis jam užgavo širdį, kur pasidarė zaisda. Daktarai atliko sunkią operaciją, atverė krutinę, nupjovė šonkaulį, daėjo iki širdžiai, kur rado zaisdą nuo ketvirties colio. Zaisdą susiuvo kaip paprastai.

Minios pasiutimas.

Watkinsville, Ga. minia įsilaužė anksti rytą į kalėjimą, išėmė 9 kalinius, 8 sušaudė, devintas liko gyvas nudavęs numirėlį. Gauja iš 50 žmonių atėjo pas majoro namus, nusiėmė pas kalėjimą, liepė atidaryt vartus, suėmė sargus, išnešė aukas, pririšo prie tvoros stulpų ir paleido šuivus. Sėptyni linčiuoti buvo murinai ir vienas baltas. Visi buvo kaltinami už užmušėjystę ir sėdejo kalėjime iki pabaigai tyrinėjimo.

Pabėgo kaliniai.

Georgetown, Del. pabėgo 13 kalinių, pasidarę skylę stoge. Tarp jų buvo du pasodinti ant viso amžiaus už užmušėjystę.

Priešinas kompanijų sankrovoms.

Harrisburge eina tyrinėjimas bylą apie kompanijos sankrovą. Tulas Jones reikalavo sudo pripažinti už priešingą įstatymams sankrovos kompanijoms Frick Coke Co. — paviete Fayette. Skundikas sako, jog darbininkai yra priverčiami imti iš kompanijos krautuves, nes kiteip jiems grėšia atstatymas nuo darbo.

Straikas už pripažinimą unijos.

Steeltone darbininkai sustraikavo dėlei to, kad kompanija Penna Steel Co. atsisakė pripažinti kalvių ir geležies liejimų. Visi unijistai pametė darbą. Straikas atsiliepė ant didelių tūlių kontraktų, kuriuos kompanija apsiėmus išpildyt.

Atsisakė nuo vietos.

Inžinierius Wallace, kuris vedė darbą perkasimo Panamos kanalo, atsisakė nuo savo urėdo. Jis ėmė algos \$60,000. Priežastim atsisakymo buvęs nesutikimas su kitais komisijos sanariais.

Kun. Krawczunas yra tikru kunigu.

Visi nusistebėjo iš kn. Krawczuno prisiekos, kada jis prisiekė, jog neturįs daugiau turto, kaip tik \$110,00 (reik pridėti tik 0 (nuli), tai bus \$110,000 ir teisingai), idant nereiktų mokėti \$5,000 p Žemaitienei už jos ligą nuo apdraskymo per kn. Krawczuno šunį. Bet visai nesitebėsime iš kn. Kr. tokios prisiekos pažiūrėję į kunigišką sistemą, kurią jis tikrai ir uoliai pildo. Delto čia paduodu kunigiškos sistemos įstatymus, idant skai-

tytojais nesidyvytų iš tokių Krawczunų, Gričių, Mašiotų, Kaulakių, Juodiškių *et consortes* kaip ypatingų, bet tik pildančių kunigiškos partijos įstatymus.

Štai jie:

Atsitikime, kada kunigas tur prisiekti, tai tylomis tur pridėti — šiadien, arba dabar, aš to nepadariau. 1)

Kunigas pašauktas į liudininkus nuo svietiško sudžios, neprivalo liudyti, nes sudžia, pagal kunigiškus įstatymus, netur tiesos klausinėti kunigą. 2)

Nėra išdavimu šalies, jeigu Romiški kunigai sukelia maištą (revoliuciją), nes jie nėra pavaldiniais (padonais) svietiškos valdžios. 3)

Įstatymai daleidžia užmušti užpuoliką apsiginant save, arba apginant kitą, teipgi apginant mūsų turtą ir garbę. Jūs galite užmušti kiekvieną, kuris tykotų jus užmušti, ne išimant sudžios nė liudininkų, nes tai yra apsigynimas. 4)

Nėra grieko troškimas mirties kiekvienam, kuris užkabinėja arba kritikuoja bažnyčią, kunigus; geru yra tam greitas atlyginimas. 5)

Jeigu kunigas, net zinodamas savo pavojų, lankydamasis pas moteriškę, taptų užpultu nuo jos vyro ir jį užmuštų apsiginant, nėra kriminalistu. 6)

Įstatymišku yra užmušti skundiką, kurį skundas arba liudijimas būtų pavojingu jūsų gyvasčiui ir garbei; teipgi įstatymišku yra užmušti tuos, kurie plėšia mūsų šlovę, žemina mus prieš žymesnes ypatas. Įstatymišku yra pasiulyti arba priimti dvikovą (duele), bet jūs galite slaptai užmušti priešą, jeigu kitaip negalima yra išvengti pavojaus, nes tai ne žudysta, tik apsigynimas. Jūs galite atmesti pasiulytą dvikovą, jeigu galite slaptai nudėti priešą ir tuomi išvengti pavojaus gyvasčiui; šiaip papildytumėt grieką pasiulydami arba

priimdami ir išpildydami dvikovą. 7)

Naudingu yra troškimas mirties visiems, kurių turtus galima paveldėti. 8)

Ypatos gal pasigerti, jeigu iš jų pasigerimo ateina bent kokia nauda. 9)

Išvengiant didelės dvasiškos ar svietiškos nelaimės, galima nusizūdyti. 10)

Taigi kunigams viskas valia daryti, ir jie, pagal kunigiškos partijos įstatus, už tuos darbus netur atsakymo, nė grieko, ir kur nepažiūrėsime, visi kunigai pildo tuos įstatymus.

1) *Filincius*, Quest. Moral., vol. 2, Tract. 25, Cap. 11. Num. 328.

2) *Tamburinus*, Lib. 3, Cap. 4, Sect. 2, page 27.

3) *Emmanuel Sa*, Aphor., page 41.

4) *Ten pat*, page 178.

5) *Francis Xavier Fegeli*, Quest. Prac. Pars. 4, Cap. 1, Quest. 7, Num. 8, page 285.

6) *Henriquez*, Sum. Theol. Moral., vol. 1, Lib. 14, Cap. 10, page 869.

7) *Escobar*, Theolog. Moral., vol. 4, Lib. 32, Sect. 2, Prob. 5, page 274, 278, 284; ir vol. 6, page 170.

8) *Casnedi*, Cris. Theolog., vol. 5, Disput. 13, Sect. 3, Num. 189, page 468; ir Num. 170.

9) *Gobatus*, Op. Moral., vol. 2, Pars. 2, Tract. 5, Cap. 9, Sect. 8, page 328.

10) *Busebaum et Labroix*, Theolog. Moral., vol. 1, pages 163, 295.

X.

Iš Lietuvos dirvu Amerikoje

Newark, N. J. Mūsų mieste galima rasti daugiau blogo negu gero, žmoneliai lyg paderiu apdumti pešasi, provojasi. Su provoms dešimtį kartų viršina syetimtaučius.

Šv. Jurgio dr-tė galutinai nutarė pastatyti savo svetainę, mislis nebloga, ir darbas būtų ant naudos, jis vargiai galės įvykti.

Palagos Juzės dr-tė ant savo susirinkimo paskyrė kovotojams už laisvę \$5,00, teipgi sykiu nutarė ir pranešti apie tai į laikraštį.

V. Ambrozevyčius šiomis

dienomis aplaikė popieras iš Trenton, N. J., ant sudžios sątaikos (Justice of the peace) V. A. per praeitus rinkimus iš 15 vardų, vos vienas tapo išrinktas iš demokratų partijos.

28 Birželio čionykščiai lenkai laikė didelį susirinkimą įsteigimui neprigulmingos parapijos ant kurio pribuvo 5 kunigai ir vyskupas Hodur. Visi kalbėjo apie reikalingumą ir naudą tautiškos bažnyčios.

M.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Brangūs draugai: Kad nebučia caru, nuo dabar ant toliaus, rupinsiuosi pranešti stovį reikalų „T. M. D.“ konotankiausiai, o jūs mieli draugai rupinkitės apie jos gerovę teip kaip draugai apie savo organizaciją. Niekad nemėginau būti caru teip kaip nekurie mūsų raštininkai užsipuldinėjimų kone kiekvienam numeryje „Vienybės Lietuvninkų“ nurodo. „T. M. D.“ niekas nemėgina pakreipti ant savo naudos iš centrališko komiteto sąnarių, o pakol to nedaro, tai nėra — carizmo. Mūsų turime atminti, jog tarpe mūsų po yvairiom skrandom tuno neramios dvasios, kuriem rupi nuolatinis erzelis ir tramdymas tautišku darbų. Dabar kada laikas glaustis mumi į kruvą, darbuotis su meile dėl labo tėvynės, tai randasi raštai mūsų laikraščiuose piktinanti žmogų ir atimanti mažai įgijusią tėvynės meilę nuo mūsų lietuviškų darbininkų. Nepamenu tokio laiko Amerikoje, kad būtų buvę toki beprincipališki užsipuldinėjimai ant vienas kito. Kada mūsų tauta paskendus nesupratime ir varguose nuo tamsybės paeinančių. Tuo tarpu mūsų edamės vienas kitą už tuščią maišą. Kiek buvo prikrauta užsipuldinėjimų ant manęs ir ant kitų be

jokių darodymų ir faktų. Jeigu draugai atvertų savo akis, tai pamatytų, jog kitose organizacijose Amerikos lietuvių gyvuoja absoliutiškas carizmas. Patkarunavojimas, o vienok ant jų niekas ne užpuldinėja ir nevadina jų carais. Šitas mumi reikia gerai suprasti, o mūsų įgausime daugiau ramybės ir matysim kur kaip reikalai stovi, jūs žinote Amerikonišką būdą, jog riksmas ir hipnotizmas viską daro. Tie kurie reikalauja su liežuvio, darbuose savo atsižymi mažais ir ka arčiau į jį žiurais, to mažesnis jis darosi. Todėl bukime ramūs, o dirbkime iš visų pajiegių ir iš visų kraštų. Kada aš buvau išrinktas pirmsėdžiu „T. M. D.“ aš meldžiau, idant jūs padėtumėte jos reikalus vesti, tad kodėl jūs nepranešate kaip draugai, jeigu matote ką negerai, o ne kaip koki priešai išpasalų jieškote kuo galėtute nužeminti arba sukelti ergelį. Kaip aš nesijaučiu padaręs nors mažiausią klaidą, teip aš esiu gatavas jūs užpuldinėjimus paniekinti.

„V. L.“ 25 numeryje aš padaviau įnešimą, kad mūsų, t. y. „T. M. D.“ išimtų sau „čarterį“ ir pastotų legališka korporacija dėl išleidinėjimo lietuviškų knygu. Ne kurie mūsų broliai palaikys ir tą už carišką, vienok yra paduota ant jūsų valios: kaip jūs matote geriausia, teip darykite, man rodos, jog šitokiu budu kaip dabar mūsų veikiame, daug bereikalingų vaidų kyla iš priezasties blogo surėdymo. Dabar eina kalbos, jog kasierius neturi užstatęs kaucijos už „T. M. D.“ pinigus. Viešai tos kalbos nepasirodė, bet pakampėse didelės neramumas; taigi kokioje pozicijoje aš dabar esiu. Rašiau pas kasierių, kad kauciją uždėtą ant vardo sąnario, vieno iš Centrališko Komiteto, arba padėtą pinigų ant rankų apiekunų į banką, nes dėjimas kaucijos ant vardo „T. M. D.“

yra tuščias, kadangi tokios draugystės nėra „čarterio“ išimto, ir už tokią tiesos neužstoja. Kada mūsų turėsime „čarterį“, kasierius bus atsakantys už mūsų pinigus ir kaucija jo bus tada gera. Taigi paantrinu, kad paduotus klausimus 25 num. „Vienybės L.“ ir klausimą „čarterio“ rūpestingai apsvarstytumet ir man praneštumet, o kartu svarstykite ką turi daryti kasierius. Mano prašymą, kad uždėtų kauciją kasierius nerekonizuoja, sakydamas, jog rinkdami antru kartu nuo jo sąnariai nereikalavo, todėl pareikalaukite dabar, bet kad uždėtų ne ant „T. M. D.“ vardo, pakol ji „čarterio“ neturi, tokia kaucija nieko nereiškia, jeigu be „čarterio“, tai kaucija turi būti uždėta ant vardo vieno sąnario Centrališko Komiteto arba padėti pinigų į banką ant keturių užsitikimų žmonių mieste New Yorke, teip kad kasierius vienas neišimtų.

Atsakymai. Artojui. Tamista pas mane rašiai ir man rodosi, kad atsakymą gavai, ko dabar nori, tai aš nesuprantu. Visos draugystės, ypatinčiai Massachusetts valstijoje yra išrinkę komitetus dėl apdirbimo tos rubrikos ir laukia Tamistos komandos; rodos, jog per laikraštį išduosi prisakymus, ką turi daryti, ir tada darbas prasidės. Kadangi dabartės nieko negirdėti, tai ir darbas stovi tykia. „T. M. D.“ mažai ką gali tame prisidėti, dėlto kad reikaliuojant nuo rando kokio nors patarnavimo, turi būti valstijos žmogus arba bent po valstijos „čarteriu“; mūsų šiandien tokio „čarterio“ neturim ir nematyt ko mūsų galime reikalauti. Jeigu darbu galim prisidėti kokiu, tai meldžiam parodyt, jog Tamista esi ant pirmarankis.

„Kovai“. Kova praneša, jog jie turi fundą belistikos (?R.) kurią siulo „Tėvynės Myl. Dr.“, argi „Kova“ nežino mūsų lite

ratiško Komiteto, kad da garšina po laikraščius, tas nurodo, jog mus reikia primušti prie darbo. Paduokite rankraštį literatiškam Komitetui, o tie nuspręs, ar jis tinka dėl išleidimo ar ne? Literatiško Komiteto adresas: V. Daukšys 203 Beck st. Philadelphia, Pa., o jis perduos kitiem.

Šiomis dienomis Lodzijoje Rusų kareiviai užmušė apie 2000 žmonių, kurie jieško savo teisybės; po kelių dienų tas pats gali atsitikti ir viduryje Lietuvos, dėlto draugai nepamirškite parinkti aukų, kaip turėsite susirinkimus, dalindami dabar prisiūstas knygeles.

Pinigus siųskite revoliucionierių kasieriui J. Šliupas M. D. 328 Federal st. Philadelphia, Pa.

M. Paltanavičia prez. T. M. D.

Nauji sąnariai.

Shaft, Pa.

Jon. Zaba	60
Pet. Buševyčia	60
Juoz. Maknis	60
Chicago, Ill., 75 kp.	
Ad. Almonavyčia	60
Iz. W. Petraitis	60
Jon. Visockis	60
Pran. Pocius	60
Mik. Katutis	60
Jon. Belanauckas	60
Ant Laškauckas	60
Jon. Diminskas	60
Bluefield, W. Va.	
A. Miliauckas	60
T. M. D. Sekr. A. Ramanauckas.	

Teipmylim laisve.

Mūsų, išsikirianti klerikalų partiją visi geidžiam tautiškos, politiškios, literatiškios laisvės savo Tėvynei. Paremiam organizacijas kovojančias už laisvę, naujas tveriant prie mažiausios progos aiškinam vienas antram reikalingumą laisvės, tai į laikraščius rašom apie reikalingumą laisvės, ir kitus kviečiam kovon už laisvę. Kokiais tačiaus ištikro laisvės

draugais ir kovotojais. Šiam, geriausiai ant XX seimo Susiv. L. A. su savo nutarimais pasiredėm: „visoki raštai reikaluose Susiv. L. A. negali but talpinami Susiv. organe be autoriaus tikros pavardės“ (mat jeigu būtų susekta tikros pavardės tu, ką pareištą metą apie Susiv. rašė, tokį „nenuoramą“ beabejonės but galima iš Susiv. prašalinti). (Tia suvaržymas berods mažas, bet reikia atsiminti, kad tik todėl mažas, kad daugiau suvaržinti buvo negalima. Jeigu butume turėję ant tiek galės, kad uždrausti visiems laikraščiams talpinti apie Susiv. be tikros autoriaus pavardės, o kad ir su tikra pavarde, kad tik butume turėję galę, butume uždraudę. Ir kiek mes visko butume uždraudę, tik nelaimė, kad neturėjom galės! Tai tokiais mes esam laisvės draugais.

Teisybė kritikos nebijo, ir teisybei kritika netik nevodinga, dar reikalinga, kadangi per kritiką tik viskas tobulinasi. Kritika jeigu ji yra panaudota tik apšmeižimui kaip mes daugiausia pratę tokiais inrankiais su savo priešu kovoti, yra negeistina. Jeigu mes nuo teip nemalonių apsireiškimų nemo kam apsisaugoti, tačiau turim su jais kovoti, tik neteip kaip ant XX Susiv. seimo nutarėm uždėdami cenzurą, bet išrodydami kritiko klaidas — negeistinus ir niekam netikusius mierius, tokiu budu jo pikti mieriai taps neatsiekti, o jo įtekmė pasiliks be vertės. Kam tačiau kritika nemaloni, tas turbut neturi gana išsitiesinančių motyvų, tokiu budu jieško užvėjos kur but galima pasislėpti nuo jos. Mes nuo kritikos spindulių Susivienyyme jieškom pavėsio. Susiv. mes gerai žinom, kad ne ant vortinklių, bet ant teisybės ir doros pamato stovi, todėl nereikalauja apginti nuo kritikos, nes jo pats mieriai ji apgina nuo ne-

tikros kritikos, tik mes tuos mierius pildydami neužsipelnykim ant tikros kritikos.

J. S. Pruselaitis.

Atsišaukimas į delegatus 20 Seimo S.L.A.

Šiuomi meldžiu guodojamų delegatų atminti, jog perskaičius 19 seimo protokolą, pagal mano užmanymą, tapo priimta ir nutarta (žiurėk 20 seimo protokolą, antrą skirsnį po delegatų vardų) pataisyti 19 seimo protokolo §8, kuris skamba (žiurėk „Atskaita“ num 9): „§8 Pargabenti Paryžiaus parodos knygas iš Europos į Sv. Vals. Pavesti Bostono M. dr-tėms šv. Kazimieriaus ir Vytauto; pasirupint tuolaičinį knygyho užlaikymą po priežiura dviejų Susivienyimo sąnarių ir globa Susivienyimo“.

Pagal visui priverstą skirsnį išrodo, jog parodos liekanos būtų sąvasčia šv. Kazimieriaus ir Vytauto draugysčių ir priežiuroje dviejų, nepaskirtų, Susiv. sąnarių, o ne knygininko.

Kada Amerikos lietuviai apmokėjo visus kaštus įrengimo parodos ir paskiaus užlaikymo liekanų, tai tos liekanos nepriguli jokioms draugystėms ne sąnariams, bet visiems lietuviams, užlaikant saugioje vietoje po globa Susiv. Centrališko Komiteto, ką 20 seimas ir nutarė, kaip yra paduota protokole §25.

Visai bereikalo p. Paltanavyčia atsišaukė, nes visiems suprantama, jog knygiui gyvenant Bostone, parodos liekanos nebus patalpintos Chicago'je, arba kitur, nes kitaip knygininkas negalėtų jų priežiurėti.

P. Mikolainis,
Box 15, Station D.,
New York.

Mūsų nesupratimas godynės laiko.

Kova už liuosybę Maskolijoje eina nuo 22 sausio, 1905, ir kas kartas apima didesnę minią, kas kartas didesnę skaitlių luomų, tarp kurių matome visas tautas, ir tautų luomas: darbininkus, sodiečius (ukininkus), studentas, profesorius, advokatus, redaktorius, raštininkus, kurie visi sutartyje išvien reikalauja laisvės ir tą savo reikalavimą pripečetijo kovojimų iš visų spēkų, savo krauju ir gyvasčiu. Nuo 22 sausio iki šiolei daugelis tuktančių laisvės karzygių paaukavo savo gyvasčius, savo kraują kenčia neapsakomas kančios kalėjimuose ir nuo smugių tigru-kazokų, caro ir kapitalistų apginėjų — bepročių-kareivių. Kada kova už laisvę tęsia i jau pusė metų, jos liepsna apšviečia vis didesnę apregę, tai toje šviesoje šiandien jau matome atsivertusius savo draugbrolius, kareivius, kurie prisidėjo prie sukrušimo caro despotizmo, kaip tai Odesoje, Liepojū ir kitose vietose, kur pulkai kareivių tiesiog atsisakė šauti į beginklius žmones. Ir galime tvirtai tikėti, jog toliaus vis didesni pulkai kareivių atkreips savo ginklus prieš carą, ir greičiaus ar vėliaus carizmas taps sukruštas, susivienyjus luomoms ir darbininkams, kurių visų yra vienodas siekis, iškovojimas laisvės ir nutrenkimas nuo sprando siurbėlių, kurios siurbia žmonijos kraują nuo amžių.

Bet ką, mes, lietuviai, veikiam teip svarbioje godynėje? Nieko daugiau, kaip tik apgailėti reikia mūsų nesupratimą ir vangumą. Laikraščiuose rašėme karštus straipsnius, ant susirinkimų kalbėjome karštas kalbas, mušėme delnais pagirdami kovotojus ir mirusius už laisvę, ant galo išsirinkome revoliucinį komitetą, ir rodosi ant to pasiūbaigė visos

mūsų pareigos, lyg jau būtų užbaigtas darbas. Bet ne! Broliai, mylintieji ir geldžiantieji laisvės, darbas tik prasideda ir reikalauja milžiniško skaitliaus darbininkų-kovotojų, kaip ir medegos. Priegtam reikalinga, idant kovotojų-darbininkų skaitlius pasididintų kuodidžiausis, kad galėtų atremti ir pergalėti kuogreičiausis priespaudą, ir tuomi sumažinti nekaltą gožimą kraujo, nes caro apginėjai, kazokai, žudo visus gyventojų be skirtumo.

Nestokavo raginimų, jog mes, amerikiečiai, galime prisidėti prie to švento darbo vien dorišku atjautimu ir medegišku sušelpimu kovotojų, bet apgailėti reikia, kaip mažas skaitlius mūsų tėvynainių tą šventą darbą suprato, atjautė. Berods nemažas skaitlius paaukavo po keletą centų, bet tos aukos, priimant ir S. L. A. \$500.00, sykiu iki šiolei neišneš dar \$1.000, kam nebutų perdaug ne \$50,000. Kur mūsų draugystės, klubai, tėvynainiai, biznieriai, kunigai, kuriems ir po \$100 nebutų sunku paaukauti? Tulos draugystės turi bankose po keletą tukstančių, ir ištikrųjų \$100 paaukauti būtų visai neįtama. Nemislykime broliai, jog laisvė ir gerovė iškris iš dangaus. Ne! Reikia ją iškovoti su milžiniškomis aukomis gyvasčių ir turto. Teipgi nesitikėkime, kad kiti mums viską iškovos. Ne! Kad ant kitų pasitikėsime, tai tiek ir naudosime. Gausime ką, arba nieko. Mūsų pačių pareiga yra apie save apsirupinti.

Jau 6 num. „Vienybės“, iš 8 vasario, lietuviškoji visuomenė buvo raginama umai nutarti ir išsiųsti propagandos reikalams pinigus, kurie susirinko kelionei delegato į darbininkų kongresą Nyderlandijoje, kurių yra apie \$211.00 (atmetus \$56.00 Brooklyno kriaučių), visus pinigus iš kan-

kintinių kasos (arba nors dalį), ir T.M.D. galėtų paskirti bent kelis šsmtus. Ant viršui priversto paraginimo niekas neatsiliepe, iš ko matom, kad visuomenė nesirūpina ar dar ne supranta šelpimo teip svarbaus darbo. O apart kitokių reikalų, neatbutina yra propaganda Lietuvoje, kuri pamokintų mūsų brolius, idant jie, atsitikimuose, žinotų kaip pasielgti, negintų carizmo. Propaganda turi apimti visą Lietuvą, o tas daug kaštų padaro, nes daug rąstų ir platintojų žusta kelionėje, kaip ir kiti nepermatomi reikalai. Nemislykime broliai, jog mūsų išrinktas komitetas ir Lietuvių Socijanal-Demokratų Partija tą turi atlikti. Ne! Tai mūsų pačių yra darbas, tikslai po jų centralizacija ir vadovyste. Darbas yra nevilkiptinas, nes paskiaus gal buti per vėlu. Delto subruzkime, aukaukime visi kuodaugiausiai pagal išsigalėjimą ir kitus prie to raginkime.

Kas greit duoda, dusyk duoda.

Laisvės Mylėtojas.

Atsiszaukimas.

Nesenei Lietuviškas Laisvės Draugų Komitetas (tokio komiteto negirdėt. Red.). Newark, N. J., turėjo savo tam tikrą susirinkimą, ant kurio buvo Dr. Bacevyčius, Dr. Šliupas, J. O. Širvydas, J. Baltrušaitis ir Naujokas (šitos ypatos yra išrinktos į C. Rev. Šelpėjų Komitetą. Red.). Po ilgų svarstymų ir diskusijų likosi padarytas tam tikras reikalingas žingsnis, link susinėjimo su Europiniu Liet. R. Komitetu koku budu veikti, kaip veikti ir dėlei pridavimo pinigų, tam mieriu suaukautų per Liet. Am. Laisvės draugus.

Apart to, Liet. Amerikoniško Kom. likosi padaryti ir kiti reikalingi žingsniai. Nutarta:

atsišaukti į lietuvišką visuo menę lygiai ir į rinkėjus ir aukautojus, idant teiktusi, kiek galima prisidėti su našlės skatiku prie šito švento darbo, liuosuojant žmoniją iš Maskoliškai-Babilioniškos nelaisvės.

Nors griuvantis despotiškas sostas visokius bauriausius įrankius vartoja, pačioj savo viešpatystėj tautą prieš tautą kelia ir maišacius ir skerdynes visokios kvarbos rengia,—kur kazokai ir kiti latrai, persirėdę į civiliškas drapanas, atlieka tas visokias nedoriausias misijas ir latriškų plėšikų darbus; o tai vis yra daroma valdžios akis nukreipti nuo tikro neprietelio. Bet dovanai, teisybė kaip alyva išėina į viršų, žmonėms akių vienok nepataikė užmulkjt — vėliausiam laike ir, nesisekant kare, dabar Maskolijoje, kaip vėtruotadieną, visas puses apima revoliucijos ugnis ir iš vėliausių telegramų matyt, kad kraujas kovojančios liaudies liejasi upeliais, nuo apjakusių spangų kazokų ir santrapų, kitose vietose aficeriai apreiškė, jog atsako komandą šaudyti žmones, kitur vėl pats kareiviai pulkais atsako, o kad tokią masą negali nubausti, tai tik į kitas vietas tas iškelia, idant kareiviai prieš tikrąjį neprietelių neatkreiptų ginklus. Ovaldžia tą pamačius labai pabugo: kaip sukatos suėstas ligonis dreba ir virpsta savo kojose, matydams paskutinę valandą gyvenimo, teip ir maskoliškas despotizmas. Tad kad atėjo valanda, kurioje mirštarčių žmonijos išganytojų kraujas savo kvapu uždušis tyroniją, o laisvės mylėtojams pastos gardžiausiu kvapu žydinčių kvietkų, už tai mes, lietuviai, nors toli budami, šelpkime kovojančius už laisvę, o anam dvesiančiam tyronui už ančio užpilkime rudųjų skruzdžių saują, idant paskubintų nelemtą dvasią iš nedoriausio kuno išvyti.

Mes čia budami — jei tik keli keliautų su ypatinga misija ant kovos lauko, bet šiaip budami, aukaukime ir rinkime aukas, kadangi yra būtinas reikalas pinigų, už kuriuos galima nupirkti tulus maskoliškus ištvirkusius autokratijos vadovus, o šalia to jug reikia ginklų, reikia bombų ir kitų įrankių, nes ne mulkinimais, ne apgavystėms jau iškilusios revoliucijos ir laisvės, teip kaip tekančios upės, nieks neįstengs sustabdyti.

Tulose vietose, ką jau yra suaukauti pinigai bei ant to dalyko paskirti, idant teiktusi be atidėliojimo kasieriui Dr. J. Šliupui prisiųsti 328 Federal str. Philadelphia, Pa., jei kurie atidėlioja turinti pinigus, tad priklausanti prie to darbo iš vietinių kolonijų lietuviai teiksities, savo vietinius kasierius paskatjt.

Į darbą, draugai, į darbą visi! Lai griuva despotizmas, o užtydi laisvę, lygybę, gėrovę. Šalin su carais, lai gyvena Laisvė!

Liet. Am. Rev. Kom. patarėjas
J. Naujokas.

Jie reikalauja.

Vanduo buvo gilus ir platus. Ant dugno tekėjo nedidelė sriovė. Tai buvo upė Chelif.

Aplinkui tęsėsi didis Chelifo klonis. Šian ir ten matyt buvo dziustantis medelis su pusiau nukritusiais lapais. Šian ir ten buvo žolės kūpsčiai, apdulkeję, pusiau nuvytę. Šian ir ten buvo kruvos juodų žagarų. Toliaus nedidelė trobelė iš purvinių šiaudų ir pavogtų gelžkelio medžių. Kitados aruodas, dabar pustynė.

Tolumoje buvo susigrudę kalnai. Augščiausias iš jų buvo Pasaulės Akis.

Ant viršūnės Pasaulės Akies stovėjo Angelas Gabrielius. Jo parėdas buvo baltas iš brangios gelumbės. Jo juosta žibėjo auksu ir emeraldais. Jo

kurpe iš minkštos, raudonos skurutės. Aplink jo kaklą dvi eilės deimantų. Ant pečių ploščius iš auksinio audimo. Ant jo prištų daugybė žiedų.

Vėjas plevėsavo jo drabužius. Galva buvo nulinkus. Delnu smakrą glostė. Ant kitos parėmė alkune. Jis žiūrėjo į tolį.

Daėjo šnabzdėjimas ir kušdėjimas. Šnabzdėjimas pavirto į žingsnį, kušdėjimas į riksmą. Žingsnis perėjo į trenksmą, riksmas į užimą. Skersai Chelifo klonį keliavo žmonės.

Turčiai ėjo pirma. Jie buvo puikiai pasirėdę. Apsikarsę brangumynais. Jie buvo pilni puikės. Jie buvo išsuoti nuo ligos. Jų blakstienos vėrėsi. Perteklius išrėzė ženklą ant jų veidų. Jie rijo liežuvį. Jie raivėsi apimti neapmalšomo pageidavimo. Jie pažiūrėjo į angelą. Jie prašypstė: „Ramumo, o duok mums ramumo!“

Paskui juos ėjo burzuazija, paguodoti. Jų pečiai buvo apvalaini. Jų lupos užčiauptos. Jų akys žibėjo. Tarp akių raukšlės, zenklino godumą. Jie grūdosi viens per kitą. Moters glaudėsi prie vyrų, tai prie vieno, tai prie kito. Vyrai mirkčiojo joms. Paskui jie blevyzgojo tarp savęs. Tankiai vieną mušė kiti. Jis įzėidė moteriškę. Nieko netėmino. Blizgėjimas angelo parėdų patraukė juos. Jie sustojo. Jie kruptelėjp. Jie pakėlė vieną ranką. Jie žliumbe:

„Ramumo, o duok mums ramumo!“

Galiop, atvyko vardieniai, gimę ant mėšlyno, atskalos draugijos, išmetos, prakeikti. Juos ištvirkino darbas be atlyginimo. Jie buvo pažymėti visokios niekystės, kuri tik galėtų but pavadijta smaguriu. Jie spiaudė. Jie keikė Jie klupo. Jie glaudėsi viens prie kito, girtuoklė prie girtuoklio,

kekšė prie paleistuvio. Visi pliovojo. Žmonės dviejų lyčių, bet be lyties. Jie nebuvo gąnetinai apdengti. Apie juos skraidė vaikai, utėletė, sifiletė, išbadėję. Jie niekam nerugojė. Jiems nerupėjo niekas.

Minia pasaugojo angelą. Su stojo. Suklaupė. Sispiegė. „Ramumo, o duok mums ramumo!”

Angelas Gabrielius pakėlė galvą. Jis ištiesė pirmyn ranką. Jie atidarė savo burną. Jis tarė.

„Credo ———”

Naktis užstojo.

Belloe Mendum.

Linksma draugystė.

Šmito pati apsirgo. Gydyklų kvapas vargino Šmitho vidurius. Jis iškeliavo į miestą.

Jis vaikščiojo gatvėms. Užsimanė gerti. Užėjo į salioną. Ten užtiko Jones'ą. Išgėrė po vieną.

Po valandėlei, ateina Brown'as. Šmitas pašaukė gėrymo ant trijų.

Ėmė kalbėti apie biznį. Šmitas pasakė, kad eina blogai. Jones patikrino, jog labai blogai. Brown'as neatsiminė, kad kada norint būtų buvę blogiaus. Paskui jie išsigėrė.

Tuom tarpu įėjo Robinson'as ir užsakė ant keturių.

Pradėjo apie politiką. Šmitas kalbėjo ilgai apie jos niekystes ir užsteliavo gėrymą. Jones apreiškė, jog jie griauša šalies gerovę ir liepė duot gerti. Brown'as pasakojo atsitikimą, parodantį jų niekystę ir pašaukė gėrymo.

Šmitas užvedė apie muziką. Jie neatkreipė atydos. Jones užsiminė apie literatūrą, kiti krankštė skreplį. Brown'as paminėjo dailos parodą, bet užmiršo, kokioj vietoj. Robinson turėjo plianą vargdienių pašelpos, bet neišreiškė jį zodžiais. Kiekvienas pašaukė gėrymą ant visų.

Paskui jie apšnekėjo savo pačias.

Karčiama užsidarė. Jie sugrįžo namon.

Šmitas metė kamzolę ant grindų ir sudaužė laikrodį, dovaną numirusio draugo.

Jones perpyko ant savo pačios ir biauriai ją sumušė.

Brown'as išleido sunkiai su taupus pinigus.

Robinson'as užmigo ant prieangio. Jis nušalė, gavo plaučių uždegimą, renjiasi mirti.

Kiekvienas norėjo išsigerti nors stiklelį.

Bet visgi jie smagiai pasilinksmino.

Belloe Mendum.

Paprasta biografija.

Jis gimė.

Jis vaikščiojo mokyklą.

Jis dirbo.

Jis vedė.

Jis turėjo vaikų.

Jis numirė.

Belloe Mendum.

Prigulincziam prie unijos yr daug geriau.

Kaip jie skiriasi nuo neprigulinczio prie unijos namie ir darbe.

Dabar mes perziurinėjome bankų raportus angliakasyklų kistriktuose šios šalies, kad persitikrinti, kaip mainų darbininkams einasi, ir atradome, kad tuose distriktuose, kur angliakasyklų darbininkai priguli prie unijos, darbininkai turi daug didesnes sumas bankose, ne kaip tuose distriktuose, kur jie negauna unijos mokes ties.

Visuose unijos distriktuose kasieriai praneša, kad po kiekvienai išmokėjimo dienai daugelis angliakasyklų prideda prie savo suėdytų grašių gerokas sumas pinigų, kad nejudinamsjo turto agentai praneša, jog nuo tų metų, kada ten užsimezgė unija, jie pardavė plecius (lotus) ir namų daugeliui darbininkų, kada pirmiausia, kol nekuvo unijos, jei kada par duodavo, tai labai retai kokiam darbininkui.

Nejudinamojo turto agentai iš tų distriktų, kur nėra unijos, kurių mes teipgi užklausėme, atsakė, kad mainų darbininkai labai retai tiek suėdija, kad nusipirkti namus.

Mums buvo labai akyvas tas sulyginimas, nes jis parodo, kad unijos darbininkai netik daugiau uždirba, bet kad jie ir gražiau gyvena, neišmėto pinigų, stotasi namus, švariau gyvena ir tobulinasi. Neprigulinti prie unijos darbininkai neturi tokios dvasios, nes jie yra prispausti ir paminti po kojų, unijos darbininkai turi tą dvasią, nes yra neprigulmingi ir drąsus.

Mes tankiai matome, kad unijos darbininkai turi namus ir prižiuri, kad jo vaikai būtų apšviesti, kad jis prisideda prie politikos, kad jis moka viešai išreikšti savo pažiūras, ir kad jis ne tik turi geresdes darbo išlygne, bet kad jis yra laimingesnis ir iš kitų pusių.

Neprigulintis prie unijos darbininkas yra visai kitokis. Pirma, jis žino, kad jo mokes tis yra mažesnis kaip unijos darbininkų, kurie dirba trumpiau ir per tai yra užganėdintas; paskui jis žino, kad jei jis pasipriešintų, kad su juo blogai apsieina, tai tas netik nieko gero jam nepadarytų, bet jis dar gali netekti darbo užreikalavimą — ir tai yra antra priežastis jo neužsiganėdinimo; paskui jis atėitėje nemato pasigerinimo vilties, ir tai yra trečia priežastis jo sunkaus gyvenimo. Apart šitų priežasčių ten yra daugybė kitų, jau tie dalykai, kad jis yra priverstas gyventi kompanijos namuose, pirkti kompanijo krautuvėse ir žinia, kad jis stovi vienas prieš kompaniją ir yra be pajėgų, daro jį visai kitokiu žmogum, ne kaip unijos darbininkai.

Ir tai viskas jo kaltė. Mes ne nesigailime jo. Jam nereikia šalintis nuo unijos, jei jis turi ambiciją ir pajėgas pasi-

rodyti, prisirašyti prie unijos ir prikaltinti savo draugus darbininkus pristoti prie unijos. Mes netikime, kad dabar būtų daug mainų darbininkų, kurie nežino apie uniją, ir ką unija yra padarius 350,000 jos sąnariams, ir kiek ji da ateitėj padarys visiems, kurie jai bus ištikimi, gyvės palei jos principus ir užsitarnaus vardą gerų unijistų.

Kiekvienam yra proga prisirašyti prie unijos. Net tuose distriktuose, kur operatoriai jai priešinasi, drąsus ir energiški vyrai gali sutverti uniją ir kol operatoriai susigriebs, ji jau gali turėti didžiumą žmonių visose kasyklose teip susimezgu sių į uniją, kad jie galės pasipriešinti operatorių pasistengimams išnaikinti ją. Prezidentas Mitchell'is ir kiti unijos vadovai visados su noru prigelbės. Viskas, ką darbininkai turi daryti, yra tik parodyti, kad jie karštai trokšta prigulėti prie unijos.

Tikejimo „liuosybe“ Maskolijoj.

Praskambėjo, prazvangėjo neseniai išleistas caro „ukazas“ apie tikėjimo liuosybę; prasi-džiugo visi klerikalai ir atžagareiviai—konservatoriai iš katalikiškos „avinyčios“ ypatin-gai. Valdžios tarnai maskoliai publicistai,—a la Teplov „Vil. Viestniko“, ėmė šaukti katalikišką dvasiškiją užmiršti visus tautiškus skirtumus ir prišlieti prie rusų, prie didelės „bendros tėvynės“, Maskolijos. Ir jie neapsiriko. Varšavos arcivyskupas Popiel ir Vilniaus vysk. Ropas, seniai prakaituodami ištikimybe, dabar visai susileido lyg lepšės, ir teip sudribę prie caro kojų ėmė jas laizyti. dėkavodami už tokią gausią dovaną—laisvę tikėjimo. Bet, turbūt, ir dvasiški reptilijos greitai susipras, kad kvailai darė vyniodamiesi apie caro letenas,—kas juk visiems pra-

kilnesniems buvo ir pirmiaus aišku.

Dabar išeina padavadijimas po padavadijimui, cirkuliaras po cirkuliarui: tai iš vidaus dalykų ministerijos, tai nuo general-gubernatorių, tai, pagaliaus, nuo gubernatorių — vis tai susiaurinimas tos „laisvės“. O cirkuliaras vidaus dalykų ministerijos sugražina visą neseniai buvusį ir „ukazu“ neva prašalintą aišumą persekiojimo „raskolnikų“ ir sektantų, kurie tik, kad nereikia žmones užmušinet, taigi nereikia nė karės, nė kariumenės, nė ginklų imti į rankas.

Įdomiausias vienok Varšavos general-gub. Maksimovičiaus atsišaukimas, patilpęs „Varš. Dnievnikė“. Negandaudamas, kad eina agitacija per „prikalbinėjimus, juokavimus, bauginimus ir prievartas“ iš katalikų pusės tarpe pravoslavyų, kurie tokiu būdu priimą katalikystę, — general-gubernatorius toliaus rašo: „Dabar Jo Ciesoriška Didenybė teikėsi atkreipti atydą į tokį teip lygiai skaudų dalyką, kaip ir prasizengimo darbai, prieštaraujantį teip Caro Įsakymui 30 dienos balandžio, kaip ir įstatymų privalumams.

„Perspėju, kad sulyg įstatymais, kurie turi pilną savo spėką ir šioje valandoje (str. 4 t. XI Surink. įst.), tiktai viena pravoslaviška bažnyčia naudo, jasi įstatymais laisvo platinimo savo mokslo; ypatoms-gi kitų tikėjimų yra užginta traukti ką nors prie perėjimo į jų religiją. Kaltininkai už atskyrimą kitų nuo pravoslavijos, kaip ir už niekinimą pravoslaviško tikėjimo ir išjuokimą jo, esti patraukiami teisman, pasiremiant ant abelnų baudos įstatymų.

„Tegulgi nesibaugina pravoslaviška Rusijos liaudis visokioms paikoms paskaloms, platinamoms dabar tarp žmonių, ir tegul ji žino, kad pravoslaviškų bažnyčių, kličtorijų

ir šventų paveikslų Pravoslaviškas Caras ateityje neatiduos niekam“.

Ištikro, jeigu mūsų dvasiškija, laižydama valdžios letenas, ir toliaus prieššis revoliucijai ir padės valdžiai ją patremt, tai susilauks da didesnės tikėjimo nelaisvės, kokia buvo.

Bet revoliucijos niekas jau nenuslopjs...

Isz visur.

Tarpe Vokietijos moterių pirmaeivių, reikalaujančių liuosybės su vyrais, kilo nesutikimas dėlėi to, kad dvi pažymiausios apgynėjos moteriškės tiėsų Anita Augsprung ir Minna Cauer išsireiškė priešai šliubą, vadindamos jį vergyste, kuri pažemina lytį. Tarp feminiščių kilo iš tos priežasties didelis trukšmas. Minėtas moteris užmanė išmesti iš draugijos.

Popiezius Pius X gavo į 100,000 peticijų reikalaujančių priskaitymo prie šventųjų Pjaus IX. Tulose dijecezijose visi kunigai ir vyskupas pasirašė ant peticijos. Iš Amerikos paduota suviršum 400. Jis įsteigė Amerikoj dijecezijas, Amerikos mokyklą Ryme ir apgarsino dogmą Nekalto Prasi-dėjimo. Jam tuoj po jo myriui Leonas XIII gavo prašymus, kad paskubjt jo prirašymą prie šventųjų, bet tam reikėjo atsakančio tyrinėjimo. Naujausi ištyrimai pilnai patvirtinant jo šventumą.

Kunert, socialistų deputatas Vokietijos parlamente, tapo nubaustas trimi mėnesiais kalėjimo už įzeidimą Vokietijos kareivių, kurie dalyvavo ekspedicijoj į Kinų žemę 1900 m. Jis pasakė, jog „mūsų kareiviai toje tolymoje šalyj plėšė namus ir zagė moteris“. Liudininkai, buvusiejie ekspedicijoj didelėj dalyj patvirtino Kunerto užmetimus.

Lėgsterio darbininkai, Anglijoj pėkšti nuvyko į Londoną po 8 dienų sunkios kelionės. Darbininkai norėjo nusiųsti savo pasiuntinius pas karalių lėdvardą, bet tas atsisakė juos priimti ir uždraudė prisiartinti prie palociaus aičiaus kaip ant vieno kilometro. Gavę tokį atsakymą, darbininkai keliavo atgalios pėkšti namon.

Po Maskolijai Italija yra tamsiausia iš Europos šalių. Paskutinis žmonių surašas parodo, jog iš 100 itališkų vaikų 48 nemoka skaityti nė rašyti. Pačiam Ryme aišvietimas žemiaus stovi negu kur kitoj vietoj.

Peterburge apskričio suė eina byla tulo Gubernano, buvusio studento. Jis trissyk bėgo iš Siberijos. Pirmu kart jis papuolė tokiu būdu: Po myriui raštininko Selgunovo, jis dalyvavo studentų demonstracijoj. Apmalšinimui pašaukė kareivius tos rotos, kur jis tarnavo. Kareiviai ant jo prašymo nešovė, kada jiems buvo liepta. Gubernan bėgo iš kariško kalėjimo, tapo suimtas ir nubaustas trimi metais sunkių darbų. Atbuves katorgą jis du kart bėgo iš Siberijos ir paskutiniu kart sugautas Peterburge. Jis prisipazino bėgęs dėlto, kad pranešti žmonėms apie Siberijos baisybes ir perskaityt keletą lekcijų.

In darba!

Tautiečiai mieli, sesers ir broliai,
Atsiziurėkim, kur tek saulelė,
Ten mūsų tėvynė varguos lig šiolei
Pagelbos laukia savo vaikelių.

Atėjo laikas, broliai, sukrustį,
Idant nuversti carų galybę;
Visomis spėkoms imkime triųstis
Sutrint jų valdžią, atgaut liuosybę.

Didžioje kovoj mūsų brolių kraujas
Už šalies laisvę upėmis plaukia,
Gyvastį brangią jie jai aukauja
Ir nuo mūsų brolių pagelbos laukia.

Dėkim tad aukas, kol laikas geras,
Nes štai atėjo laukta gadynė
Nugnianzt valdonus, parblokšti caras
Ir išliuosuoti vargšę tėvynę.

Netarkim, broliai: „gerai gyvenam
Ir į Lietuvą jau nebegrišim“ —
Išgamos esam, jeigu teip manom,
Nes prispaudėjų vis vergais liksim.

Karti vergija! Prieš ją kariaukim
Ginklais, koki tik tinka tai kovai:
Ten žmonės kraują lieja, — mes remkim
Centais juos, gelbiant brangią Lietuvą.

Vienykim spėkas! Susikabinę
Žengkim, kur šviesa rodo mums kelią;
Kad užšvis laisvė mūsų tėvynėj —
Ir mes turėsime ten lygią dalį.

Eleonora Sabauskiutė.

Lietuviu tauta

senoveje ir szia dien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

ANTRAS TOMAS.

(Tęsa.)

Juodajį, nors po nenulimusio mušio pas Goslice Lietuviai turėjo skubintiesi namon; teip pat 1282 m. jie plėšė Lenkiją, Rusams pakvietus. Rudeniop tamet Traidenis išrengė su didele armija kelionę į Liublino žemę, pakviestas per Krokavos vyskupą Povilą prieš Lėšką Juodajį. Grįžtant namon, tur-but aplinkėse Vasilkovo, Lenkai Lietuvius užpuolė, ir sakosi juos išvaikę, patys nė vieno kareivio neprapuldydami. . . . Tur-but tai tik Lenkų pasigyrimas! Kaip ten nebuk, tačiau nežiurint į Lietuvų pustyjimus Lenkijos ir Mozurijos, Lenkų kunigaikščiai apėmė tą dalį Jatvių žemės, kurios seniaus nebuvę apveikę Volynijos kunigaikščiai, ir Jatviai čion galutinai dingę 1281 m.

Čion dar pridėti reikėtų, kad anot Norbuto, Šventarogiui mirus 1270 m., jo sunus smarkus kareivis Gerimantas viešpatavęs, kurs įsteigęs esąs miestą Gervatų, ir Žirgą bei Vaiką priėmęs esąs už Lietuvos ženklą. Mirdamas 1275 m., jis palikęs 3 sunus Daumantą Pokoviškį, Gilyginį ir Trabų. Ans buvęs kunigaikščiu Lietuvos ir Rusijos, o šits — užvilijiskės Lietuvos ir Žemaitijos. Vokietijoje apie 1275 m. atsiradęs tulas Lietuvos vyskupas Jonas, kurs skelbiąs kryžėivystę prieš Lietuvius ir raginęs krikščionius kariauti prieš Lietuvą. Gilyginis miręs 1278 m. ir palikęs sunų — Rcmundą, kurs tą patį metą miręs ir palikęs penketą sunų: Norimantą, Daumantą, Holšą, Giedrį ir Traidenį, nors anot Kojalavyčiaus jis nėra visai vaikų palikęs. Norimantas įgyjęs esąs savastis Žemaitijoje, Daumantas Utenojo, Holša užvilijiskėje Lietuvoje (kur įsteigęs esąs miestą Alšėnų), Giedris gavęs savastį po dešinei pusei Vilijos ir apsiūnikęs Giedraičius už savo buveinę, o Traideniui tekę Pagiriai ir kunigaikštystė Dainavos. Trabus miręs 1280 m., ir palikęs atmintį išdarbystos Trabuose, Ašmenės paviete; vaikų gi nepalikęs. Norimantas buvęs vangus ir prisiėmęs dumą ponų prie savęs: nuo to laiko buvę vieši urėdai — senatoriški — maršalkas, arklininkas ir tt., ir ponams jis esąs šiaip daug privilegijų suteikęs. Utenos Daumantas buvęs vedęs seserį pačios Norimanto — abūdvi buvusios dukromis Vidzemio pono Flandros. Daumantienei mirus, Norimanto pati pasilikus jos vietoje; už tat Norimantas apgulęs pylį Utenos ir Daumantas pabėgęs nakėia į Pleskavą pas giminitį Daumantą ir su tojo pagelba veliaus paglemžęs esąs Polocką. Norimantas miręs 1282 m.

Traidenis vedęs buvęs 1279 m. Oną, dukrą Ziemovito iš Mozurijos (užmušto Jašove per Švainą 1262 m.) ir Anastazijos kunigaikščiutės Rusijos. Jo duktė Zofija ištekejė už Ziemovito sunaus Boleslavo į Mozurija, ir gimė jiems Traidenis Mozuriškis. Tačiau gentysta nesulaukė jo nuo grobimų Lenkijos, kurią dar 1282 m. nusiaubęs laimingą namon sugrižo, kur veikiai rado sau galą iš rankų brolio Daumanto, kurs buvo Polocką užgrėbęs: tasai pasiuntė 8 slaptakvius, kurie Traidenį, iš pirties grįžtantį, apnikę vėzdais nugalabyjo. Patsai gi Daumantas ketino pasiglemžti Lietuvos sostą, be

kėlią jam užkirto Vytenis, ir sunus Traidenio Rymantas—Vosylius po krikštu, kurs klioštorių apleidęs su Rusų bajorais prisidėjo prie Vitenio (jis buvęs klioštoriuje Lauros, kaip kad seniaus Valstininkas!) Ištiko su Daumantu į mušį pas tulą azerą, ir Rymantas pats esąs užmušęs tent Daumantą, po kam Polockas vėl patekęs Lietuviams. Kadą gi Holšos sunus Algimantas ir Giedrio sunus Ginvila arba Gendvilas buvo dar mažamečiais, o Rymantas kaipo minykas nesimatė gabus esąs viešpatystę valdyti, tai jais atsisakęs nuo pretensijų ant sosto, sugrižęs į klioštorių, o valdžią pavedęs senam Liutavarui ir jo sunui Vyteniui¹⁾. Bet Daumanto sunus Pelus (Pelussa, Peluša, Pielassa) gyvenęs pas savo dėdę Užgiriuose pakėlė maištą, ir atkakęs pas Garteną susivienijo su Girdyla iš Šalaujos (Scalovite), gudriu ir veidmainingu ponu, su Skomantu ir kitais; bet nesisekant jų reikalams, jie visi pabėgę į Prusus, kur kryžėiviai juos maloningai visus priėmę esą: mat kryžėiviams jie sugadūs buti galėjo kaipo įrankiai dėl paglemžimo ar bent nusiipninimo Lietuvos.

Perbėgę ant greitųjų atsitikimus Lietuvoje 13-me šimt-metyje ir pamatę, kad nuolatinių imtynių laike apšvietimas Lietuvų tautos nedaug pakilti tegalėjo, dabar bent trumpai turime žvilgterti į gyvenimą mūsų suiedų—Lenkų ir Rusų tame laikmetyje. Jų istoriją turime laikyti vienval omenyje, nėra veikiai likimas mūsų tautą labai su jais suartinę; prieg tam smagu yra paliginti atsitikimus svetur, idant aiškesnis taptų kulturiškas priešinsys mūsų pačių tėvynės.

Lenkijoje, po daugelio karių, prie Boleslavo V žymiai gerynėjo žmonių buvis. Karalius Boleslavas V Gedingasis „pakėlė iš griuvėsių miestus ir suteikė jiems valnystas, idant žmonės, nupuldinti per tiek pragaiščių, galėtų pasikelti. Krokava stojosi svarbiausiu karaliaus paminklu, nėra jis atstatydino ją pagal gerai padarytą plianą, teip jog gražesnė išėjo negu buvo pirma buvusi. Nuolatinis užsiėmimas remesninkų atstatymu miestų suteikė progą įteigimui cekų, ir teip atsirado miesčionių luoma, kokios pirma nebuvo buvę. Kaip karalius dideliuose miestuose, teip pat šlėkta kaimuose užsiėmėjo jų atstatymu, o savitarpiniai reikalai, prie tokių užsiėmimų atsirandantieji, įkurė gaivius prekymečius ir pirklybą, o drauge su tuomi plėtojosi ir kerėjosi mokslai. Dėl mokslų pakėlimo tapo įstatytos mokslainės ir toms Lenkų tauta pasidėkavoja už savo pirmus istorikus: Bogufalą (Boguchvalą) ir Kadlubką (Goehring). Pagarsėjo teip gi Baško, Mierzva, Martinas Strzębskis, Vitellio.

Patriarchališkoji valdžia rods baigėsi prasidedant atskiroms luomoms. Pirmiausiai į tokią luomą susiorganizavo kunigija, kuri programą savo autonomijos, išreikštą 1210 m., įgyvendino privilegijomis tarp 1230 ir 1260 m. Vokiečių valščiai, reti dar pirmoje puseje 13-to šimtmečio (ypatingai Silėzijoje arba Šlaske), organizuojasi tarp 1240-1260 m. po visą šalį tokiame skaitliuje, jog stojasi atskira luoma viešpatystėje.

1) Čia skaitytojas patėnys, jog tie patys atsitikimai Lietuvos istorijoj yra paantrinami, nors ne po vienais metais. Du Daumantu, ir dvi jų pačios paglemžtos, lyginai kaip aplinkybės jų nuterijimo, du tokiu pat zokoninku, liudyja apie ohronikorių prasimanymą. Tai yra tik atkartojimas legendos apie Valstininką, padėtos po kitais metais. Numanytinai Liutavaras ir jo sunus Vytenis, vyresnis prie dvaro Traidenio, paėmė valdžią anam numirus, be prisidėjimo pramantos ypatos Rymanto.

Pavaliausiai gaišta patriarchališkoji valdžia akyvaizdoje ricierystės, nes autokomiška organizacija žemionių galutinai te užsibaigia prasidėjus 14-tam šimtmečiui (M. Sobrzynski).

Rusija 13-me šimtmetyje kentėjo daug bėdų. Attilai, anai „dievo rykštei“, dabar atsirado įpėdinis, Mongolas Temudžin, kurs savę Džingis-čanu šaukė. Tasai užėmė Aziją iki Kaspijos marei. 1223 m. jo kariumenė aplenkė Kaukazo kalnynus ir užpuolė ant Polovcų, kurie tapo sumiuti lyg šiaudai. Dalis jų pabėgo į Kijevą ir ten paplatino tokią baimę, kad Rusų kniaziai susivienijo savo tarpe ir su Polovcais, — bet ant kranto Kalkos upės visi tapo baisiai sumušti. Potam Totoriai smarkiai nuengę šalį iki Dniepro upei, sugrįžo atgal. Bet tarp Rusų vienybės nebuvo, jie varinėjo ginčus ir kares vedė ir savo spėkas naikino. Galiaus Totoriai sugrįžo; pamušę Bulgarus ties Volga, įsiveržė į Rezaniaus kniazystę, ir viską degindami bei rubavodami suardė Moskvos miestą, teipgi Vladimira, kurį begyniodamas Juras pats krito ir jo visa kariumenė. Batyj traukė prieš Novgorodą, bet jo nepasikęs pasisuko į pietus, paėmė Kazielską. Baimė atsigarsėjo net tarpe gyventojų Švedijos ir Fryzijos, kuriems nesiunčiant laivų dėl parvežimo silkų, gaudomų Baltijos pakraščiuose, š tos buvo baisiai atpigę ant vietos. — 1239 m. Batyj atnaujino savo pustytimus, traukdamas skersai pietinę Rusiją. Puolė Černygo vas, potam Kijeva stojosi kruva griuvėsių. Kaip kokia perkunija Totoriai užplaukė ant Lenkijos, Vengrijos, Chorvatijos, Serbijos, Bulgarijos, Valakijos ir Moravijos. Sugrįžęs pas Volgą, Batyj įsteigė puikų miestą Sarai, buveinę „Auksinės Ordos“, iš kur visa rytinė Europa ir didelė dalis Azijos buvo valdomos. Rods toji imperija po valdžia Kubla-čano 1294m. suiro į skeveldras, tačiau Kipčako chanas pateko per ištisu du šimtmečiu ir valdė Rusiją. Totoriai kovon jojo raiti, valgė arklieną, gėrė kumysą, šeimyna gyveno šalošiuose ar ant vežimų. Religijoje jie išpažino buddhizmą, su priemaša garbinimo ugnies Persijoje, tačiau buvo labai aipkantrūs tikėjime. Vėliaus jie priėmė muhamedonizmą. Jų tyranija buvo patni, arrogantiška, tlkši dėl Rusijos. Plačias žemes jie pavertė į pustynes. Susiedijos gyventojus jie vienval laikė baimėjo. Jei gu kas atsiakė mokėti jų tiksliai užkrautas mokestis, jie keršyjo ateisę patis susirinkti duoklę. Šiaip jie mažai tesimaišė į administraciją; už tai jie paliko atskiras kniazystes, o ir patį didį kniazių. Vienok jie laikė nežinioje, kam bus pripaįntas tas urėdas, iš ko kilo pavydumas tarpė kniazių ir savitarpiuė neapikanta, o didelės dovanos dėl čanų. Kad čano paslas atvyko pas kniazių, tas turėjo sabalų skuras patiesti po jo žirgo kojų, klupščias išklaudyti įsakymus čano, paduoti žinių nešėjui puoduką kumelpienio, ir nulaižyti nuo žirgo karčių lašus, jeigu užtikšdavo. Pasipriešinimą skaudžiai baudė torturomis, net mirtimi. Toks despotizmas pateko ilgai. Retai kas drįso stačiai dalykams prisiz urinėti. Pirmu tarp tokių buvo Aleksandras Nėviškis. 1236 m. jis dar 17 metų teturėdamas, tapo kniazium Novgorodo. Jis sumušė Švedus ir Suomius (Finus) pakrantėse Nevos, kada tie reikalavo, idant Novgorodas, metęs Graikų ritualą, kreiptųsi prie vakarų bažnyčios. 1242m. jis atėmė atgal nuo kardininkų paimtą Pleskavą, išvyjo zokoinikus iš šalies, ir galiaus ant Peipaus azero laimėjo didelę pergalę. Trečią pergalę Aleksandras pergalėjo ant Lietuvių. Bet prieš Totorius jis lenkėsi; pats apsilenkė Serajuje ir Azi-

joje pas patį čaną, ir tapo paskirtas didžiu kniazium Kijavos ir Vladimiro. Novgorodėnai priešinosi mokėti rinkliavas Totoriams, ir nesykį sunku buvo juos nuraminti. Vėliaus Totoriai patys rinkliavų nerinko, bet išrandavojo pirkliams iš tolimos Chyvos, kurie vėl samdėsi Baskakus sau į pagelbą. Ne vienur žmonės išvijo tuos baskakus, arba juos užmoš nėjo, ir Aleksandras vėl keliavo į Serajų numalšinti čaną, kas jam rods ir pasisekė. Grįždamas namon jis mirė, tur-but nuo nuodu. Į 400 metų vėliaus jis tapo nubogintas į Petrapylę, kur Petras Didis pastatė klištorių ant jo pagarbės. Nuo Aleksandro laiko Vladimiras ėmė eiti menkyu, o keltiesi Moskva, kurią pastatydingęs buvo Vladimiras Monomachas. Tojo sunus Danyla pasiskyrė ją sau už sostapylę; miesto progresas didėjo prie kniaziaus Juro, lyginai kaip ir rubežiai jo valstijos. Juras ilgai gyveno pas Totorius, apsivedė su seserimi čano Uzbeko, ir įgijo titulą didžio kniaziaus, ko dėlei kilo karė su Mikolu Tvėriškiu, o ir vėlaus vedama buvo tarp jų dviejų įpėdinių. Bet Moskvos įtekmė augo ir augo, ypačiai valdant ją Juro broliui ir įpėdiniui Ivanui Kalytai.

„Nors Mongolų jungas buvo pažeminantis dėl paveiktų Slovenų, vienok negalima sakyti, kad anie turėjo didelę įtekmę ant šalies. Jie nebaudė paversti žmones į Totorius. Jie pasitenkino nusizeminimu kniazių, duokle, kurią mokėjo, ir militarišku kontingensu, kurį turėjo statyti, kad buvo reikalaujama. Be tų reikalavimų, didi kniaziai turėjo įgyti *jarlyką* (du akyvu specimenu jarlykų yra pādūtotų 3-me tomo „Transakcijų Rytinės Sekijos Maskolijos Archajologiškos draugystės) arba firmaną, pirma negu jie galėjo apimti sostą, ir jiems nevale buvo pradėti jokią karę be pavelenės savo viršvaldonų. Daugelis rusišku kniazų apsivedė su Mongolų moterimis, ir nekurie iš anų Murzų arba kniazių, susigiminiavo su Rusijos bajorais. Tokiu budu Moskviskė didžiuonija iš dalies suorientalėjo (susimngolino); ir mes rasime, kad nemažesnė ypata už Borisą Godunovą, vieną iš prakilniausiųjų didkų dvaro Ivano IV, kurs paskui pats tapo aprinktas caru, buvo mongolišks gimimo Rusų drapana tipo labiaus aušrietiška, ką parodo ilgas palaidinis *kaftonas*, arba drapana, kurią Petras Didis teip rupestingai naikino. Bet p. Rambaud, savo akyvoje Maskolijos istorijoje (Paris, 1878, p. 143), labai tiesingai patėmyjo, kad Rusai jau buvo priėmę daug savo orientališkumo iš Byzantiškųjų šaltinių. Mēs zinome iš rašų Gibbon'o, kaip pilningai barbarišku savo kibume ir vergiškume dvaras Konstantinopolio buna pastojęs, ir į tą šaltinį daugelis Moskviskų paprėčių turi buti suvesta—kaip šalinimas (sekliuzija) moterių, kur dalis namo, kur jos perleidinėjo savo dienas, vadinosi vardu prisavintu nuo Graikų — terem (teremnon). Butų sunku pasakyti, ar nužeminantis paprotys mušimo galvos į žemę (čelobitije), ateinant į caro akyveizdą, buvo mongolišku ar byzantišku; tą panaikino Petras Didis, ir net pats žodis, kuris literal škaį zenklina mušimą su kakta, o kuris buvo įsivyravęs maskoliškoj kalboj paprastai prasmėje peticijos, tapo uzdraustas per Katariną II” (Morfill).

Dynastija Liutavaro. Liutavaras ir Vytenis (1283-1293).

Apie kiltį naujos dynastijos, kuri pašymėtinu budu paplatino Lietuvos rubežius ir Lietuvos viešpatystė įgijo didelę garbę Europoje, mēs mažai teturime žinių. Anot padavimų

(Toliaus bus.)

Zloczove, Galicijoje pakėlė maištą kaliniai dėl blogo užlaikymo ir nuožmaus perdėtinio apsiėjimo. Susikalbėję kaliniai ant duoto ženklų emė verst duris, mušt laigus ir daužyt rakandus. Sargai pabėgo prie vartų, o kaliniai atakavo juos su pagaliais. Daugelis dasigavo ant stogų ir rucšėsi pabėgti. Tuom tarpu užtraukė kariumenę. Kaliniai paleido akmenimis. Kareiviai paleido švius ir maistininkai išsiskirstė.

Reikalinga

Moterė senyva arba ir mergina kuri galėtų atlikti stubos darbą. Šeimynos mės esam trys ypatos kaslink algos galės dažinot per laiška. Adresas: C. Szesztokas Velvet Mill. Stonington, Conn.

TĖMYKIT VISI! Piknikas!

DRAUGYSTĖS šv. KAZIMIERO, Plymouth, Pa., bus seredoje 19 diena Liepos 1905 m. Piknikas prasidės 8-tą valandą ryte, o pasibaigs 10 valandą naktyje. FERN BROOK PARK. Muzika dėl šokių bus pirmos kliauos. Pranešim visiems, kad ateis spėsil karai į Plymouthą 10 valandą ryte, tai malonėkit prisirengti iš anksto kuo daugiausia, kadangi moterims ir vaikams yra parankiausias, o kiti karai eis paprastai kada nori. Kaip vietinius, taip ir iš visos apie linkės užkviečiam pasilinksinti. Tikietas dėl šokio visai dienai 25c. Komitetas.

Adrisai

- Centr. Revoliucijos Sulpėjų Komiteto:
1. Dr. A. Bacevyčius, pirmsėdis
187 Ferry str. Newark, N. J.
 2. J. O. Sirvydas, sekretorius
412 Siegel str. Philadelphia, Pa.
 3. Dr. J. Sliupas, kasierius
328 Federal str. Philadelphia, Pa.
- Patarėjai: 1. J. Naujokas
Madison Square, Box 157
New York, N. Y.
2. J. Baltrušaitis,
221 E. Main str. Plymouth, Pa.

Susirinkimai.

New Britain, Ct. Susirinkimas S.L.A 34 kuopos dr. Keistučio atsibus četverge vakaria 6 d. Liepos (July) bažnytinėje salėje. Kviečiu visus senus ir naujus ateiti ir užsimokėti bertainingę ir prisirašyt prie S.L.A. Komitetas.

T. M. D. bus laikytas 9 d. Liepos 12:30 po pietų, svetainėje J. Andriušio 193 N. Main str. Pittston, Pa. Kur visi draugai privalo pributi ir pasiimti naujas knygas. Komitetas.

Lietuviszkas Dieninis Laikrasztis.

Kad Amerikoj, ne tik didesnės tautos, turi dieninius laikraščius, bet ir mažaus skaitlingesnes kaip tai: Czekai, Krovatai, Slavakai, Lėnkai net septynis, tad kodėl mēs Lietuviai negalime turēt?

Už tai aš dar su dviem draugais pasiryžom išleisti „Lietuvišką Dieninį Laikraštį“ ir tad kad ne tik sparčiau gaivyt tautystę, bet ir visoms užrubežinėms ir Amerikos dieninėms žinioms pasidalyt.

Dėlto kuris linki matyt ir apturēt, tą laikraštį užprašome prisiųsti savo adresą, rašydami:

J. Naujokas & Co.
Box 157 Madison Sq.
New York, N. Y.

Didelis paveikslas.

Zingeilus, pilnas laisvos mislies ir satyris cas — Pobiedonos'o misijos ir caro kailį dyryjantį per japoną, galima gauti su prisiantinu už 10ct. stampoms, rašint. J. Naujokas, Madison Sq. Sta. 157, New York, N. Y.

Antanas Menczinskas

Laikau puikioje vietoje Saluną, užlaikau skaniausius gėrymus ir kvėpenčius Cigarus. Lietuviai nepamirškite atsilankyti pas savo viengentį.
69 East Main Street
PLYMOUTH, PA.

Antanas Staszauckas,

Laikau puikioje vietoje Saluną, užlaikau skaniausius gėrymus ir kvėpenčius Cigarus. Lietuviai nepamirškite atsilankyti pas savo viengentį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st.
EAST PLYMOUTH, PA.

Scalp Specialist.

NAUJAUSIAI IŠRASTOS MEDICINOS: Naujausi mūsų vaistai yra pasėkmingiausi, gydo daugybę ligų Plaukus tikrai ataugina, slinkimą, pleiskaną, papuokus ir daugel kitų ligų su naujaisiu budu Radikal gydymas. [Laboratory: 313 Bedford ave.] Parašykite pas: Prof. J. M. Brundza, New York & Brooklyn.

Pasarga sergantiems vyrams.

Visi šiandieniniai garsingi gydymai per gromatas yra tik viliojimu pinigų nuo ligonių. Jeigu tikite į teisybę ir reikalaujate pagalbos nuo užsikrečiamų lytiškų bei nerviškų ir kitokių ligų (išgydome nuo girtybės — nežinant galima įduoti gyduoles) su mūsų naujaisiu metodu, nuo kurios tukstančiai pasigelbejo. Kas nori rodos, tēprisiunčia už 10c. stempų, o gaus visą žinią, kaip ir ką daryti.

Koenigsberg Specialist. Bx 106, Williamsburg, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS „KOVA“

Talpina pilnas ir teisingas žinutes apie judėjimą darbininkų pasaulyje ir čia Amerikoje. Straipsniai, apyskos, eilės ir kiti visi tilpę rašteliai yra kiekvieną užimanti ir pamokinti. Platinkite, draugai, „Kovą“, vieninteli laikr štį, kurs gina žmonių darbininkų reikalus.

Prekė: ant metų — \$2.00; ant pusės metų — \$1.00. Adresuokite šep:

„KOVA“

412 Siegel Str., Philadelphia, Pa.

HOTELIS Jurgio Rekaus,

318 Cor. Market & Sherman Str.
WILKES-BARRE, PA.

Jerliause uželga dėl Lietuvos lez viso miesto Pralikaus visokius gėrymus, kalpo tai: Alų, Arielką Likiera. Vynas ir visokius Cigarus pirmos klasės

Puikiausias dirbėjas laikrodžių Isidor Glou.

Parduoda laikrodžius sieninius ir kiseninius vyrizkus ir moterizkus, žiedus, bransoletas, apilkas ir visokius aukelinius daigtus, telpti užsimajų taisyms. Viekaš už pigiausia prekę.
102 Main st. Plymouth, Pa.

Farmos!

Farmos! Farmos! Lietuviai, kurie turite kiek kapitoto ir norite pirkti savas farmas čia pat New York'o steite, kur žemė gera, išdirbta ir su budinkais, yra dabar mano rankose ir norėčia kad tik lietuviams papultų; jau čia keli lietuvių turi savo farmas; prekė pigi ir duodasi ant išmokėjimo. Cia gaspadoriai pelno su apvyniais, pienu, sviestu, kiaušiniai ir t.t.

Katrie norite dasizinti apie prekę ir didumą farmų, tai prašau rašyti pas mane lietuviškai, lenkiškai, ruskai, angliškai arba latviškai, o gausite atsakymą. Prašau įdėti už 2 c. markę dėl atsakymo.
Go Kleek, Poolville, N. Y.

Dr-as A. Bacevyčia,

GYVENA 187 Ferry st., Newark, N. J.
Telefonas L. D. 397 W.

Ligonius namieje priima 1s ryto nuo 8 iki 9.30, ir po piet nuo 4 iki 5 ir nuo 7 iki 8.30 vakare.

Telpogi turi ofisa Elizabeth, N. J. 205 First
Telefonas 801 J. L. D.

Tę ligonius priima kasdien nuo 12 iki 2.30 po piet

Tik 10 centu už tuzina popieru.

Kas prisiųs 25 centus pašto markemis, tas aplauks 12 popierų su kortais ir da pridėsiu knygelę vertę 15 ct.; iš šių 3 pasirink 1 kokią nori: 1) knygelė dėl pasimokinimo kaip kortas išdēt ir atspēt per kortas laimę ir nelaimę. 2) sapnų išguldymo knygelė. 3) graži dainų knygelė.

Popieros su visokiais gražiais paveikimais, visokiomis dainelėmis, gražiomis kvietkomis ir visokiais paveikslėliais, tinkamos rašyti pas mielus tėvelius, brolius, seseris ir pas mielas merginas. 6 tuzinai už \$1.00.

Reikalaujame agentų ir duodam gerą uždarbį. Adresuokit:

C. G. AGENT,
Sta. W. Box 14. Brooklyn, N. Y.

A. Maslauckas ir Sunus,

LIETUVISZKI GRABORIAI.

Karietos ant veseilių, laidotuvių ir krikštynų. Vežimai perkrausty-mui ir t. t.

415 W. Main Street.
PLYMOUTH, PA.
Naujas Teleponas 7031.

J. Stravinckas,

549 Main str. Edwardsville, Pa.
Laikau puikioje vietoje Saluną, užlaikau puikiausius gėrymus, alų arielką, vyną ir skaniausius cigarus Nepamirškite atsilankyti pas savo tautietį.